

Jadwiga Rauhut, Przemysław Urbańczyk, Witold Hensel

Czersk, gm. Góra Kalwaria, woj.
stołeczne warszawskie. Stanowisko
"Wzgórze Zamkowe"

Informator Archeologiczny : badania 18, 205

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CENARZNO, gm. Stara Kiszewa
woj. gdańskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Gabriela Jeziorska. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Szósty sezon badań. Cmentarzysko wielokulturowe. Kęgi z wczesnego okresu wpływów rzymskich.

W 1983 r. na cmentarzysku ograniczono badania do kęgu nr II o średnicy 19,7 m. Rozpoczęto badania dwóch ćwiartek naprzemianległych. Przebadano również częściowo ćwiartkę trzecią.

Obiekt do eksploracji dość trudny ze względu na występującą tuż pod humusem grubą, zbitą warstwę żwiru i drobnego gruzu kamiennego, rozmieszczonego na dużej przestrzeni wewnątrz kęgu. Materiał ceramiczny - bardzo nieliczny i nietypowy.

W północno-zachodniej części kęgu, w jasnym, żwirowym piasku, odsłonięto ślady spalonej konstrukcji drewnianej: na planie, na głębokości 65 cm, zarysowały się dwa kwadraty spalonego drewna o bokach około 60 cm, oddalone od siebie o 2,2 m. Położenie ich w stosunku do kęgu - promieniowe. Odległość między koliskiem a pierwszym kwadratem wynosiła 10 cm. Kwadraty spalenizny sugerują, iż mogły to być słupy bramy (?). Nieliczne kamienie oraz polepa służyły przypuszczalnie do umocnienia słupów konstrukcji.

Konstrukcją tą należy zapewne łączyć z odsłoniętą w kęgu nr I spaloną drewnianą budowlą. Badania będą kontynuowane.

CZERSK, gm. Góra Kalwaria
woj. stołeczne warszawskie
Stanowisko "Wzgórze Zamkowe"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
w Warszawie

Badania prowadzili: dr Jadwiga Rauhut i dr Przemysław Urbanczyk. Konsultantem był prof. Witold Hensel. Szesnasty i ostatni sezon badań. Wczesne średniowiecze (XI-XII w.)

Zakończono eksplorację ostatniego wykopu położonego na działce 35 D w zachodniej części wzgórza. Przebadano warstwę wczesnośredniowieczną o miąższości około 1,5 m (od 112,00/111,62 do 110,56/110,06 m n.p.m.).

Wykop usytuowany był w sąsiedztwie wałów wczesnośredniowiecznego grodu, gdzie koncentrowała się zabudowa mieszkalna, z której zachowały się rozłożone pozostałości podwalin i podłóg budynków drewnianych oraz ślady palenisk i pieców kopułkowych. Wyróżniono trzy fazy zabudowy, z których każda przykryta była warstwą niwelacyjną poprzedzającą kolejny etap zagospodarowania wzgórza.

Nie stwierdzono śladów wcześniejszego osadnictwa z VI-VII i IX-X stulecia, którego ślady odkryto wcześniej na innych odcinkach. Zalegająca bezpośrednio na calcu piaszczysta warstwa z węglami znajdowała się zapewne na wtórnym złożu będąc śladem prac niwelacyjnych poprzedzających zabudowę z poł. XI w.

Oprócz ceramiki i kości zwierzęcych w warstwach z XI-XII w. znaleziono też przęśliki z gliny i różowego łupku, fragmenty dwóch grzebieni rogowych, półkosek, silnie skorodowany grot włóczni, duży klucz żelazny, szydło, osetkę z szarego łupku oraz paciorek szklany i paciorek burztynowy.

GNIEZNO
woj. poznańskie
Stanowisko 37 b

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania pod kierunkiem dr Gabrieli Nikołajczyk prowadziła mgr Ewa Rogowska. Finansowało Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Pierwszy sezon badań. Teren przy kościele OO. Franciszkanów (2 poł. XIII w., przebudowa XVII i XVIII w.), cmentarzysko wczesnośredniowieczne.

Celem badań była weryfikacja hipotezy o istnieniu w pierwotnym założeniu kościoła OO. Franciszkanów nawy poprzecznej (transeptu) na wysokości dobudowanej w XVIII w. kaplicy, obecnej pod wezwaniem bł. Maksymiliana Kolbego. Stąd też wykopy (1 i 2) o łącznej powierzchni 37 m² założono w bezpośrednim sąsiedztwie wschodniej i zachodniej ściany kaplicy.

W wyniku prac odsłonięto fragmenty czterech murów ceglanych na fundamencie kamiennym. Dwa z nich usytuowane na osi północ-południe, w swym północnym odcinku przylegały bezpośrednio do wschodniej i zachodniej ściany kaplicy, a częściowo wchodziły pod nie. Stopa murów osadzona była na głębokości 1,60-1,65 m pod powierzchnią terenu. Fragmenty dwóch kolejnych murów połączone były murem odkrytym przy wschodniej ścianie kaplicy. Jeden o przebiegu wschód-zachód, dobudowany był do niego od strony wschodniej, drugi, o przebiegu północ-południe, przylegał od strony zachodniej. W południowej swej części mury zniszczone zostały przez wykopy pod rury kanalizacyjne.